

Plenum

Tisdag 1.12.2020 kl. 14.01—20.04

9. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om beskattning av personalemissioner på onoterade aktiebolag

Regeringens proposition RP 73/2020 rd

Utskottets betänkande FiUB 27/2020 rd

Första behandlingen

Förste vice talman Antti Rinne: Ärende 9 på dagordningen presenteras för första behandling. Till grund för behandlingen ligger finansutskottets betänkande FiUB 27/2020 rd. Nu ska riksdagen besluta om innehållet i lagförslagen. — Ledamot Viitanen, presentation, var så god.

Debatt

18.34 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Tässä siis on kysymys henkilöstöannista, jota valiokunta puoltaa kyllä. Tämän esityksen tavoitteena on se, että sitoutettaisiin yritysten työntekijöitä sitten tähän omaan yritykseen, ja samaan aikaan ollaan haluttu luoda malli, joka sitten selkeyttäisi osakkeen arvostamiseen liittyviä haasteita. Tässä tietenkin syntyy merkittävä veroetu, jolloin tämän pitää olla perusteltu, ja tässä nimenomaan perustellaan tätä ja myös valiokunta viittaa tässä esimerkiksi näiden startup-yritysten, kasvuyritysten, kilpailuasetelmaan niin kotimaassa kuin sitten kansainvälisilläkin työmarkkinoilla.

Tässä hallituksen esityksessä on tiettyjä rajoituksia, jotta tätä ei sitten ikään kuin verosuunnittelun keinoin käytettäisi eri asiaan kuin mihin tarkoitus on ollut. Tässä on tiettyjä rajauksia koskien esimerkiksi sitä, että säännöstä sovelletaan vain työnantajana toimivan listaamattoman yhtiön osakkeisiin. Edun on oltava henkilöstön enemmistön käytössä. Osakkeenomistaja ei saa omistaa yli kymmentä prosenttia yhtiön osakkeista, ja etu on rajattu ainoastaan henkilöstöön ja toimitusjohtajaan, ei siis koske hallituksen eikä hallinto-neuvoston jäseniä. Yhtiön tulee harjoittaa tosiasiallista elinkeinotoimintaa, ja yhtiö ei voi sijaita kolmansissa maissa, ellei sitten ole verotietojen vaihtosopimuksia.

Jonkin verran näihin rajauksiin on kohdistunut asiantuntijakuulemisissa duubioita, min-kä vuoksi valiokunta jonkin verran sitten myös kertoo, miksi nämä rajaukset ovat perustel-tuja, ja päädyimme kyllä niitä ihan yksituumaisesti kannattamaan.

Eli mietintömme koostuu näistä elementeistä. Lopuksi toteamme, että voimaantulo on sitten ensi vuoden alusta. Alun perinhän tämä voimaantulo oli jo tämän syksyn alussa, mut-ta tämä koronatilanne tietenkin esti sen, että emme täällä eduskunnassa tätä voineet käsi-tellä ennen kuin nyt syksyllä. Sitten korostamme myös tämän lakiesityksen vaikutusten seurantaa ja myös sitä, että Verohallinto ohjaa säännösten oikeaa tulkintaa. Tässä on kysy-mys uudenlaisesta säätelytavasta, ja siksi sitä on hyvin tärkeää seurata.

Punkt i protokollet PR 155/2020 rd

18.37 **Antti Kurvinen kesk:** Herra puhemies! Joillekin laeille joskus annetaan lempinimiä, ja sellainen vanha suomalainen tapa antaa lempinimi jollekin uudelle lainsäädännölle on ”Lex ja joku sukunimi” — niitä on monenlaisia — ja tätä lakia voi varmaan kutsua semmoisella leppinimellä kuin Lex Sipilä. Miksi? No, se selviää pian, tämän puheenvuoroni aikana.

Puhemies! Tämä ensimmäisessä käsittelyssä oleva valtiovarainvaliokunnan mietintö koskee tuloverolain ja verotusmenettelystä annetun lain muutoksia, ja tässä muutettaisiin listaamattomien, ei pörssiin listattujen, osakeyhtiöiden henkilöstöanteja koskevaa sääntelyä. Ja kuten tuossa edustaja Viitanen ansiokkaasti esitteli valtiovarainvaliokunnan näkemyksen, niin valiokunta puoltaa tätä hallituksen esitystä. Tämän esityksen tavoitteena ja tämän lakimuutoksen tavoitteena on toteuttaa listaamattomien kasvuyritysten henkilöstön parempaa palkitsemista ja kannustaa nimenomaan listaamattomissa osakeyhtiöissä henkilöstöä ja työntekijöitä hankkimaan yrityksen osakkeita itselleen ja sitä kautta sitouttaa työntekijöitä siihen yritykseen ja saada muutenkin draivia ja arvoa ja kaikenlaista voimaa siihen yritykseen.

Valiokunta puoltaa tätä esitystä monesta syystä. Se poistaa yrityksen arvostamiseen liittyvää epävarmuutta ja näin lisää verotuksen ennakoitavuutta. Lisäksi se lisää listaamattomien yhtiöiden henkilöstön palkitsemismuotoja ja näin parantaa startup-yritysten ja kasvuyritysten kilpailuasemaa kotimaisilla ja kansainvälisillä työmarkkinoilla. Ja kuten tuossa edustaja Viitanen sanoi, tähän liittyy tiettyjä rajoituksia, jotka ovat varmasti aivan perusteltuja: juuri tämä listaamattoman yhtiön asema työnantajana, että todella on työntekijöitä, ei ole vain joku tällöinen työntekijätön sijoitusyhtiö, ja sitten muun muassa tämä rajoitus, että yli 10:tä prosenttia yhtiöstä ei saa omistaa.

Arvoisa puhemies! Tässä talossa on ollut oikeastaan ehkäpä tuolta vaalikaudelta 2011—2015 lähtien paljon keskustelua siitä, miten saisimme kasvuyrittäjyyttä vahvistettua, saataisiin aidosti niitä uusia nokioita Suomeen, ja on ollut tällöisiä verkostojakin täällä, kasvuyrittäjyysverkostoja, on tutustuttu pelialaan, startup-skeneen niin sanotusti. Ja kyllähän se ajatus siitä, että huippuosajat sitoutuisivat Suomeen, perustaisivat yrityksiä, laajentaisivat niitä yrityksiä, on varmaan semmoinen isänmaallinen asia, mikä jakaa tätä salia oikealta vasemmalle. Tosiaan tämä on ollut Juha Sipilän pitkäaikainen idea, ja on hieno juttu, että nyt muistakin puolueista on tähän tullut ymmärrystä — tai kaikki olemme rakentaneet ja kehittäneet sitä Juha Sipilän ideaa. Tämä on varmasti sellainen keino, millä me toivon mukaan pääsisimme vähän siihen Ruotsin tilanteeseen, puhemies, niin että ei heti, kun joku firma menestyy, sitä myydä ulkomaille, vaan se jäisi Suomeen, kasvaisi ja kehittyisi ja syntyisi tällöisiä kansainvälisiä suomalaisia vahvoja brändejä ja menestystarinoita.

18.40 **Matias Marttinen kok:** Arvoisa herra puhemies! Tämä esitys on siis myös meidän näkökulmastamme erittäin kannatettava. Tosiaan keskeinen sisältö liittyy siihen, että mikäli tässä henkilöstöantitilanteessa tämä osakkeen merkintähinta alittaisi tämän niin sanotun matemaattisen arvon, joka yhtiön osakkeelle on nettovarallisuuteen perustuen asetettu, niin vain näissä tilanteissa tälle merkinnälle syntyisi sitten veronalaista ansiotuloa. Tämä toivottavasti edelleen auttaa ja tukee sitä, että näitä henkilöstöanteja tullaan käyttämään enemmän, ja tämä toivottavasti myös selkeyttää tätä verotuskäytäntöä, joka on ollut kielämättä hyvinkin epäselvä tällä hetkellä.

Tämä lainmuutoshan ei tule koskemaan näitä työsuhdeoptioita, ja tässä myös verojaosto on omassa käsittelyssään tänne mietintöön kirjannut aivan oikeutetusti ja perustellusti

Punkt i protokollet PR 155/2020 rd

myös tilanteita, jotka liittyvät tällaiseen ehkä rajanvetoon henkilöstöannin ja työsuhdeop-
tion osalta. Pidän hyvänä, että se on myös näin huolella tältä osin käyty vastaavasti läpi.

Tämä asia on sellainen, joka on meillä herättänyt kyllä laajasti myönteistä suhtautumista. Ja tosiaan, kuten toivoin, jatkossa tämän soisi olevan entistä enemmän käytetty menet-
tely, mitä näissä listaamattomissa yrityksissä sitten tullaan käyttämään, ja pidän tätä valit-
tua linjaa tässä esityksessä varsin perusteltuna. Vaikkakin siellä on ollut tiettyjä tilanteita,
missä tätä rajanvetoa on jouduttu tekemään, mutta nyt, kun kuitenkin lähdetään siitä, että
tämä koskee laajasti kuitenkin kaikkia listaamattomia yrityksiä, niiden henkilöstöanteja,
kun nämä tietyt edellytykset täyttyvät, niin näen, että nyt tässä laajuudessa tällä päästään
kyllä hyvin liikkeelle ja nämä perustelut ovat kyllä hyvin kannatettavia.

18.43 Antti Kurvinen kesk: Herra puhemies! Haluan antaa vielä ehkä tiiviin, poliittisem-
mankin tulkinnan tälle listaamattomien osakeyhtiöiden henkilöstöantien kevennetylle ve-
rotukselle ja tälle niin sanotulle Lex Sipilälle.

Tästä nykyisestä punamultahallituksesta on paljon esitetty — minusta hieman absurde-
jakin — väitteitä kuluneen puolentoista vuoden aikana, että se tuo Suomeen jotenkin so-
sialismia. Täytyy sanoa, että jos tällaiset esitykset ovat sosialismia, niin se sosialismi-
han on kyllä tosi yrittäjämyönteinen, hieno juttu, että se on jotain ihan muuta kuin mitä
minä olen ymmärtänyt maailmalta, aika surullisiakin esimerkkejä jostakin.

Minun mielestäni, puhemies, tämä on hyvä esimerkki siitä, että tämä hallitus sen lisäksi,
että se todella parantaa ihmisten välistä tasa-arvoa, myöskin tukee yrityksiä ja yrittäjyyttä
ja tehdään järkevää talouspolitiikkaa. Tältä hallituskaudelta löytyy teollisuuspolitiikasta
hyviä ratkaisuja, löytyy koronakriisissä yritysten tukemista, ja yritysten ja yrittäjien vero-
tus on pidetty ennustettavana — erittäin tärkeä juttu Suomen kilpailukyvyllä — ja sitten
vielä tällaisista pientä porkkanaa rakennetaan sille.

Puhemies! Olisi erittäin tärkeää, että me saisimme huippuosaajia maailmalta Suomeen.
Olen itsekin joskus keskustellut pelialan suomalaisten huippujen kanssa, startup-yritysten
omistajien kanssa, ja se on aika herkkääkin hommaa, saadaanko rekrytoitua maailmalta,
vaikkapa Amerikasta tai Aasiasta, joku huippuosaaja Suomeen. Se voi olla kiinni siitä, löy-
tyykö lapselle koulupaikka tai päivähoitopaikka ja asunto, ja Suomeen myös olisi tulossa
moni huippuosaaja — tällainen, joka voisi tällaisista henkilöstöosakeantia tehdä — koska
Suomi on puhdas maa, Suomi on turvallinen maa. Täällä asiat kuitenkin toimivat tosi hy-
vin, ja myös pidetään tämä maa sellaisena.

Mutta, puhemies, sanon poliittisena tulkintana, että nykyinen punamultahallitus on erit-
tään yrittäjämyönteinen ja tekee elinkeinoelämän kannalta erittäin järkevää ja ennustetta-
vaa politiikkaa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei siltä näytä!]

18.45 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Kurvinen otti äsken esille sanan
”sosialismi” ja sen, onko sosialismia tai eikö ole sosialismia. [Vilhelm Junnilan välihuuto]
Haluaisin muistuttaa siitä, että me sosiaalidemokraatit kuulumme Euroopan unionin parla-
mentissa, siis eurooppalaisessa kontekstissa, sosialistiseen ryhmään. Nyt riippuu vähän
tästä, miten tätä sosialismi-sanaa todellakin ruvetaan määrittelemään — se menee seman-
tiikan ja politiikan puolelle.

Haluaisin sanoa, että meille sosiaalidemokraateille sosialismi on erittäin yrittäjämyön-
teistä. Me tunnistamme yritystoiminnan merkityksen yhteiskunnissa. Me tiedämme, että
erityisesti pienyrittäjät ovat omalla työllään eläviä ihmisiä — kaikki kunnioitus juuri sille

Punkt i protokollet PR 155/2020 rd

ja myöskin kaikki tuki sille, että luontevalla tavalla tässä mielessä toimimme. Me emme ole yrittäjävastaisia, vaikka kuulummekin sosialistiseen ryhmään Euroopan parlamentissa ja ehkä laajemmassakin ajattelutavassa.

18.46 Matias Marttinen kok: Herra puhemies! Täällä edustaja Kurvinen nyt minusta luistelee ehkä hieman kaltevalla pinnalla, [Vilhelm Junnila: Sosialismin puolella!] mutta totean nyt yleisesti, herra puhemies, jotta pysymme edes jollain tavalla kiinni tämän asian käsittelyssä, että minusta tämä esitys, jota itsekin täällä olen kannattanut ja pitänyt hyvänä ja kehunut, ei nyt kuitenkaan ehkä muuta sitä isoa kuvaa, mistä tässä salissa olemme oppositiosta aika voimakkaastikin ja perustellusti tätä hallitusta kritisoineet.

Oikeastaan tämä viime päivien uutisointi koskien vaikka hallituksen työllisyystoimien tilannetta on nyt yksi hyvä asia, mistä tässä voidaan keskustella. Olemme tuoneet voimakkaasti tässä salissa esille esimerkiksi paikallisen sopimisen edistämisen merkityksen, joka edelleen loistaa poissaolollaan. Myös salin vasemmalta laidalta on tuotu lukuisia kertoja tämänkin hallituksen aikana näkökulmia siihen, mitä listaamattomien yritysten verokohtelulle pitäisi tehdä — toivon, että ette tee mitään, koska kaikki muutokset, mitä tällä hallituspohjalla siihen tehtäisiin, ovat heikkoja ja tulevat varmasti kiristämään listaamattomien yritysten verokohtelua.

Yhtä kaikki, arvoisa puhemies, en mene nyt verotukseen sen enempää, mikä koskee tämän hallituksen välillisen verotuksen ratkaisuja tai vaikka tänään verojaostossa ja VaVisa päätettyä [Puhemies koputtaa] energiantensiivisen teollisuuden veronpalautusta ja siinä tehtyä ratkaisua, vaan totean, että on hyvä, että on valonpilkahduksia, kuten tämä esitys on, mutta isoa kuvaa se ei muuta kyllä miksikään.

Riksdagen avslutade den allmänna debatten.

Riksdagen godkände innehållet i lagförslagen 1 och 2 i proposition RP 73/2020 rd enligt betänkandet. Första behandlingen av lagförslagen avslutades.